

ב' חשוון תשע"ו, 15.10.2015

גיליון מס' 479

פרשת נח*

על מערכת היחסים בין אדם וא-לוהים

מאת יתרו יעקבס, קיבוץ עלומים

הדמות המרכזית בפרשת בראשית היא: א-לוהים. הוא ברא את העולם, והוא קבע את הכללים.

בני האדם מופיעים בפרשה בעיקר כמי שמפרים את כללי ההתנהגות שלו, החל מחוה ואדם ש"זכו" לגרוש מגן עדן, עבור לקין שהיה הרוצח הראשון, ובהמשך – דור המבול. לכן המסקנה המתבקשת בסוף הפרשה היא: " **וַיִּנְחַם ה', כִּי-עָשָׂה אֶת-הָאָדָם בְּאָרֶץ**" (ו,ו).

באה פרשתנו ומביאה "תיקון" לאווירה הפסימיסטית. מכאן והלאה יש מעין 'שותף' לניהול העולם: האנושות.

בסוף פרשת בראשית א-לוהים מגיע למסקנה: " **וְכָל-יֵצֵר מַחְשֶׁבֶת לְבוֹ, רַק רַע כָּל-הַיּוֹם**" (ו,ה), ואילו אחרי המבול, כשהדבר הראשון שנח עושה הוא הבאת קרבן, הקב"ה 'מודה' ששינה כביכול את דעתו על האנושות: " **כִּי יֵצֵר לֵב הָאָדָם רַע מִנְעֻרָיו**" (ח,כא). והפעם ללא המילה "רק"!

מעניין גם לראות, שכהכנה למבול א-לוהים נותן לנח הוראות בלתי אפשריות: " **עֲשֵׂה לָךְ תֵּבַת עֲצֵי-גֹפֶר... שְׁלֹשׁ מְאוֹת אַמָּה, אַרְבֵּי הַתְּבָה, חֲמֵשִׁים אַמָּה רְחֹבָהּ, וּשְׁלֹשִׁים אַמָּה קוֹמָתָהּ... וּמִכָּל-חַי מִכָּל-בְּשָׂר שְׁנַיִם מִכָּל תְּבִיאָה אֶל-הַתְּבָה**..." (ו,יד-כא).

איך נח, עם מה שעמד אז לרשותו, אמור היה לבצע את כל זה?

את התשובה לכך ניתן ללמוד מהמשך. פעמיים כתוב: " **וַיַּעַשׂ נֹחַ כְּכֹל אֲשֶׁר צִוָּה אֹתוֹ**..." (ז,ה) והמשמעות היא שהוא לא עשה את "כל" מה שציווה אותו א-לוהים אלא ככל אשר ציווה אותו, כלומר כמיטב יכולתו. ובנוסף, בשעת האפס, כאשר בא הזמן לבצע את הכניסה לתבה, כתוב " **שְׁנַיִם שְׁנַיִם בָּאוּ אֶל-נֹחַ**" (ז,ט) כלומר באו לבד! זהו ביטוי לשותפות הנפלאה בין בורא העולם ובין בן אנוש!

גם ביציאה מן התבה אין נח יוצא ממנה עד שהוא לא מקבל הוראה מפורשת מאת הא-לוהים.

(אגב, ידוע גם המדרש המסביר את האקט של ברית מילה כמעשה בו האדם מתקן את החסר בגוף האדם שנברא על ידי הא-לוהים, וזו עוד דוגמה לשותפות נפלאה בין אדם לא-להים!]

שאלה נוספת שמתעוררת בפרשת נח היא שאלת היחסים בין איש לאשתו בתוך התבה.

בכניסה לתבה נכתב: "וַיָּבֵא נֹחַ, וּבָנָיו וְאִשְׁתּוֹ וְנָשֵׁי-בָנָיו אִתּוֹ--אֶל-הַתֵּבָה" (ז,ז) כלומר יש כאן תיאור ברור של הפרדה מוחלטת בין גברים ונשים. אם לא די בכך גם בהמשך התורה מדגישה: "בְּעֶצְם הַיּוֹם הַזֶּה בָּא נֹחַ, וְשֵׁם-וְחָם וַיִּפֹּת בְּנֵי-נֹחַ; וְאִשְׁתּוֹ נֹחַ, וְשָׁלֹשֶׁת נָשֵׁי-בָנָיו אִתָּם--אֶל-הַתֵּבָה" (ז,יג), כלומר גם כאן מדובר על הפרדה – קודם הגברים, ואז, בנפרד, הנשים.

לעומת זאת ביציאה מהתבה, א-לוהים אומר: "צֵא מִן הַתֵּבָה אַתָּה וְאִשְׁתְּךָ וּבְנֵיךָ וְנָשֵׁי בְנֵיךָ אִתְּךָ" (ח,טז), כלומר זוגות זוגות!

ובכל זאת, למרות האישור מלמעלה להתייחד עם נשותיהם, בני האנוש אינם מתנהגים כחיות אלא מפגינים בהימנעותם את שליטתם על היצר. ההפרדה נשמרת גם ביציאה מן התיבה: "וַיֵּצֵא-נֹחַ; וּבָנָיו וְאִשְׁתּוֹ וְנָשֵׁי-בָנָיו, אִתּוֹ" (ח,יח). יתכן שהם חשים שלפני ההתייחדות בין איש לאשתו עליהם לבנות מזבח ולהביא קרבן ורק אז, אחרי הקרבן, א-לוהים "יבין" את האופי החדש של האדם, ויברך אותם: "פְּרוּ וּרְבוּ וּמְלֵאוּ אֶת-הָאָרֶץ" (א,כח).

מפרשתנו והלאה, יש תפקידים חדשים גם לאנושות וגם לא-לוהים: שותפות נפלאה!

הדברים מוקדשים לרפואתו השלמה של חברינו אלי סומר שדברי התורה לפרשת נח נכתבו על ידו בשנים האחרונות.

יתרו יעקבס. נשוי לשרה. שהיא ממקימי קיבוץ עלומים. שניהם פנסיונרים הנהנים לבקר באופן קבוע את ילדיהם ונכדיהם הרבים.

דף פרשת שבוע של הקיבוץ הדתי באתר הקיבוץ הדתי: www.kdati.org.il/parashat/hashavua.htm
כדי לקבל את הדף כל שבוע בדואר אלקטרוני, יש לשלוח הודעה אל: webmaster@kdati.org.il
ולרשום [unsubscribe](mailto:unsubscribe@kdati.org.il) בשורת הנושא.
תגובות למאמרים וכן הצעות לכתוב מאמרים, יש לשלוח אל: amudim@kdati.org.il
אתר האינטרנט של הקיבוץ הדתי: www.kdati.org.il